

Karlskrona den 5 november 2020

Dnr 14876.3.0084

Svea hovrätt
(endast via e-post)

HÖGSTA DOMSTOLEN
BS103

INKOM: 2021-11-12
MÅLNR: T 6931-21
AKTBIL: 1

Till Högsta domstolen

ÖVERKLAGANDE

Klagande:

1. Göran Raukola, 440116-8952
Skogsvägen 9
952 70 Risögrund

2. Leena Raukola, 500625-2364
Skogsvägen 9
952 70 Risögrund

Ombud för 1 och 2:

Advokat Henrik Månsson
Amber Advokater Karlskrona KB
Ronnebygatan 49
371 34 Karlskrona

Motpart:

Sofia Öhrn, 861121-5560
Bengtsarvsvägen 7
792 90 Sollerön

MAGNUS LINDSTEN · CAROLINA LINDSTEN · HENRIK MÅNSSON · ELEONOR KJELLÉN

TOBIAS PETERSSON · JOHANNA PÅLSSON · LISA DANIELSSON

AMBER ADVOKATER KARLSKRONA KB · RONNEBYGATAN 49 · SE-371 34 KARLSKRONA

TEL +46-455-34 11 00 · FAX +46-455-184 05

BG 5615-3117 · ORG.NR/F-SKATTESEDEL 969676-7038 · VAT SE969676703801 · www.amberadvokater.se

HÄSSLEHOLM · JÖNKÖPING · KARLSKRONA · VÄRNAME
ALMHULT · KRISTIANSTAD · NÄSSJÖ

Ombud:

Advokat Åke Söderman
Advokaterna Söderman och Bergsten HB
Box 83
795 22 Rättvik

Överklagat avgörande:

Svea hovrätts dom 2021-10-14 i mål
T 14318-20

I egenskap av ombud för Göran Raukola och Leena Raukola enligt tidigare ingiven fullmakt får jag härmed överklaga tingsrättens dom och anföra följande.

1. YRKANDE

Göran Raukola och Leena Raukola yrkar att Högsta domstolen ska bifalla deras vid tingsrätten och i hovrätten förda talan.

Göran Raukola och Leena Raukola yrkar vidare ersättning för sina rättegångskostnader vid tingsrätten och i hovrätten med belopp som där angetts samt för rättegångskostnader i Högsta domstolen med belopp som senare kommer att anges.

Göran och Leena Raukola yrkar även att Högsta domstolen ska befria dem från att betala Sofia Öhrns rättegångskostnader vid tingsrätten och i hovrätten.

2. GRUNDER

Göran Raukola och Leena Raukola åberopar samma grunder för sin talan som vid tingsrätten och i hovrätten.

3. UTVECKLING AV GRUNDERNA FÖR ÖVERKLAGANDET

Göran Raukola och Leena Raukola åberopar samma omständigheter till stöd för sin talan som vid tingsrätten och i hovrätten men vill särskilt framhålla följande.

Som hovrätten anför i domskälen är det i målet ostridigt att Sofia Öhrn och Helena Raukola stadigvarande bodde tillsammans och hade ett gemensamt hushåll. Den kvarstående tvistiga frågan är därför om Sofia Öhrn har visat att de hade ett parförhållande i sambolagens mening.

I förarbetena till sambolagen anges att med parförhållande avses ett förhållande vari normalt ingår ett sexuellt samliv, se prop. 2002/03:80 s. 44 och jfr prop. 1986/87:1 s. 252. Vid bedömningen av om det varit fråga om ett parförhållande kan beaktas hur omgivningen har uppfattat parternas relation samt hur parterna själva har betraktat sin relation och om det manifesterats på något sätt. Hänsyn bör också kunna tas till omständigheterna i övrigt.

I målet är det ostridigt att Sofia Öhrn och Helena Raukola hade ett asexuellt förhållande och att de alltså inte hade något sexuellt samliv. Det är vidare ostridigt att de hade skilda sovrum. Det är dessutom ostridigt att de inte var lesbiska eller homosexuella. Det har inte heller framkommit uppgifter om att de hade någon annan form av intim kontakt, exempelvis avseende pussar eller dylikt.

Som hovrätten konstaterar är sambo ett juridiskt begrepp, men användningen av begreppet i vardagligt tal avser inte alltid sambo i juridisk mening. Detta är viktigt att komma ihåg vid bedömningen av vittnenas uppgifter och det faktum att begreppet sambo använts i vissa juridiska dokument. Det relevanta är att de faktiska omständigheterna uppfyller vad som krävs för att ett parförhållande ska föreligga. Hovrätten anför att grannarnas uppgifter ger starkt stöd för att Sofia Öhrns och Helena Raukolas närmaste omgivning har betraktat dem som ett par och som sambor. Det betyder dock inte att det är sambo i juridisk mening som avses.

Sammantaget har Sofia Öhrn inte styrkt att hon och Helena Raukola hade ett parförhållande. De var då inte sambor i sambolagens mening. Sofia Öhrn är därmed inte förmånstagare i grupplivförsäkringen. I stället har Göran Raukola och Leena Raukola styrkt att de har bättre rätt än Sofia Öhrn till försäkringsersättningen eftersom de är förmånstagare såsom arvsberättigade släktingar. Hovrättens dom ska mot denna bakgrund ändras varvid Göran Raukola och Leena Raukolas talan ska vinna bifall.

Avslutningsvis vill Göran Raukola och Leena Raukola göra vissa tillägg till den förda talan, se bilaga 1.

4. BEVISNING

Göran Raukola och Leena Raukola åberopar samma bevisning som vid tingsrätten och i hovrätten, dvs. den bevisning som anges i bevisuppgiften av den 6 april 2020 (tingsrättens aktbilaga 44) och den kompletterande bevisuppgiften av den 28 maj 2020 (tingsrättens aktbilaga 63). Parts- och vittnesförhören åberopas genom uppspelning av ljud- och bildupptagningarna från tingsrätten.

5. GRUNDER FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND

Prövningstillstånd ska meddelas eftersom det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen.

Målet gäller hur rekvisitet parförhållande i 1 § sambolagen ska tolkas.

Hovrätten anför likt tingsrätten att utgångspunkten är att sambolagen omfattar sådana förhållanden där ett sexuellt samliv ingår, men att det inte är en absolut förutsättning för att ett förhållande ska kunna anses vara ett parförhållande. Enligt underrätternas mening kan alltså ett asexuellt förhållande också utgöra ett parförhållande i sambolagens mening.

Hovrätten anger vidare att det i avsaknad av ett sexuellt samliv bör ställas högre krav på bevisningen i övrigt för att kunna anse att det är fråga om ett parförhållande i lagens mening. Hovrätten har därvid hänvisat till NJA 1994 s. 256. Det målet gäller dock andra förhållanden. I det målet hade den avlidne sin huvudsakliga bostad hos kvinnan som påstod att ett samboförhållande förelåg. De tog dessutom gemensamt vård om sin gemensamma dotter där. Där hade det med andra ord i vart fall tidigare varit fråga om en sexuell relation och ett traditionellt parförhållande.

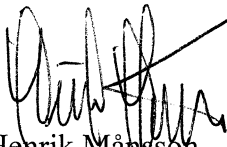
Att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen beror bland annat på att det är viktigt att upprätthålla en gränsdragning mellan samboförhållanden och andra former av gemensamt boende. Detta är viktigt av flera orsaker, bland annat för att det ska finnas en tydlighet vad gäller tolkning av sambolagen och försäkringsvillkor. Två kompisar eller syskon som bor ihop och delar på gemensamma kostnader (exempelvis avseende hyra och mat) samt gör många saker tillsammans är inte att betrakta som sambor då de inte har en parrelation. Detta är numera ett vanligt förekommande fenomen, särskilt i storstäderna. Det är inte minst i förhållande till dessa typer av gemensamt boende som gränsdragningen måste göras och vara tydlig.

Sofia Öhrn och Helena Raukola hade som sagt ingen sexuell relation. De var inte lesbiska. De delade inte samma säng, de hade inte ens samma sovrum. De har inte agerat som ett par genom att exempelvis hålla varandra i handen, pussats etc. Det finns inget i utredningen som påvisar att det funnits en attraktion mellan Sofia Öhrn och Helena Raukola. Det måste anses finnas någon form av krav på intimitet i relationen för att det ska vara fråga om ett parförhållande, även om det möjligen inte måste ta sig uttryck i sex.

Sofia Öhrn och Helena Raukola levde visserligen ett gemensamt liv på gården på Sollerön, de delade på vissa sysslor och de hade ett visst gemensamt umgänge och gemensamma intressen, vilket hovrätten påtalat som skäl för att ett parförhållande förelegat. Detta är dock inte tillräckligt för att det ska vara fråga om ett parförhållande.

Tingsrätten och hovrätten har gjort en felaktig bedömning av vad som krävs för att det ska föreligga ett parförhållande och därmed ett samboförhållande. Det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att det klargörs var gränsen går mellan parförhållande och andra relationer mellan personer som bor ihop, även om de avser bo ihop under lång tid framöver.

Karlskrona dag som ovan.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Henrik Månsson', with a long horizontal stroke extending to the right.

Henrik Månsson

E-post henrik.mansson@amberadvokater.se